

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 76. szám.

Kedd, április 5.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

(Saját tudósítónktól.)

Nagybecskerek, április 5.

Torontálvármegye törvényhatósága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, hogy az időközben rendkívül nagy számmal összegyűlt ügyeket elintézzze.

Az ülés, amelyen meglehetősen nagy számmal jelentek meg a bizottsági tagok, ezuttal különösebb izgalom nélkül folyt le. A választói jog körül élénkebb vita volt ugyan, de az elméleti vitatkozás kereteit nem lépte túl. A kérdésben a törvényhatóság nagy többsége különben az állandó választmány álláspontjára helyezkedett, t. i. hogy ma még nem foglal állást, hanem csak akkor, ha a választói jog kérdése érdemlegesen napirendre kerül.

Bucsulevele kapcsán meleg ovációban részesítette a törvényhatóság Botka Béla főispánt, akinek főispáni működése fölött való elismerésének jegyzőkönyvileg adott kifejezést.

Visszhangot keltett a közgyűlésen az ököritői borzalmas haláltánc is s a főispán indítványára a törvényhatóság őszinte részvétét tolmácsolta a katasztrófa fölött.

A közgyűlésről szóló tudósításunk a következő:

Dr. Dellimanics Lajos főispán 10 órakor elfoglalja az elnöki széket s miután üdvözlő a szép számmal megjelent bizottsági tagokat, az ülést megnyitja.

Részvét Ököritőért.

Napirend előtt kötelességének tartja az elnöklő főispán, hogy megemlékezzék az egy héttel ezelőtt történt ököritői borzalmas katasztrófáról, ahol százával pusztult el az ifjú élet. A főispán mély szomorúsággal szól a katasztrófáról s azt hiszi, hogy a törvényhatóság részvételének is meg kell nyilvánulnia. Azt indítványozza, hogy a közgyűlés fejezze ki a katasztrófa fölött igaz részvétét s ezt jegyzőkönyvi kivonattal tolmácsolja Szatmárvármegye törvényhatóságának. Ami a nyomor enyhítését célzó anyagi segítséget illeti, erre nézve azt indítványozza, hogy bizasék meg az alispán, hogy amennyiben anyagi segítségre szükség lesz, kellő mérlegelés után, tegyen javaslatot a törvényhatóságnak.

Menczer Lipót rögtöni segítséget kíván adni s azért 500 kor. segítség megadását indítványozza.

Jankó Ágoston és dr. Dellimanics Lajos felszólalása után a közgyűlés az elnöklő főispán javaslatához csatlakozik.

A kormányváltozás.

Ezután áttértek a tárgysorozatra, amelynek első pontjait a jelenlegi miniszterelnök és egyes miniszterek leiratai képezik, amelyekben kinevezésükről értesítik a törvényhatóságot.

Dr. Vinczehid Erő m. főjegyző előadó referálása alapján tudomásul veszi a közgyűlés a leiratokat, miután a közgyűlés a főispáni installáción már kifejezte bizalmát a kormány és tagjai iránt.

Ugyancsak vita nélkül tudomásul vette a közgyűlés, hogy a vármegye alispánja a törvényhatóság nevében a miniszterelnökhöz intézett táviratban kifejezést adott megbotránkozásának a képviselőház legutolsó ülésén történt s a magyar parlament méltóságát sértő merénylet fölött.

Botka Béla bucsuztatása.

Dr. Vinczehid Erő előadó bemutatja a miniszterelnök leiratát Botka Béla főispánnak

állásától való fölmentése tárgyában s egyben Botka Béla bucsulevelét, amely így szól:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Főispáni állásom alól történt legkegyelmesebb felmentésem alkalmából, amidőn Torontálvármegye főispáni székéből távozom, kedves kötelességemnek tartom, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottságnak mindazon támogatásért, melyben főispánságom alatt engem mindenkor részesített, leghálásabb köszönetemet fejezzem ki.

Mint eddig, úgy ezentul is, mint a törvényhatósági bizottság szerény tagja, továbbra is óhajtom vármegyénk érdekeit őnzetlen odaadással szolgálni.

Fogadja a tekintetes törvényhatósági bizottság mély tiszteletem legőszintébb nyilvánítását. Nagybecskerek, 1910. március hó 31-én.

Botka Béla.

Ezután az előadó főjegyző a következő indítvánnyal fordul a közgyűléshez:

Méltóságos Főispán ur!

Tek. törvényhatósági bizottság!

A midőn a most felolvasott miniszteri leiratot és főispáni bucsulevelet tudomásvételre ajánlom, egyben a törvényhatóság egyetemének érzelmeit fejezzem ki, a volt főispánunkat e rokonszenves érzelmeiről, őszinte tiszteletéről és szeretetéről biztosítom.

Nem feledjük el, hogy Botka Béla igen nehéz viszonyok között foglalta el a főispáni széket oly időszakban, a midőn az általa képviselt kormány és a törvényhatósági bizottság nagy többsége sok részben ellentétes politikai alapon állott. És hogy ennek dacára az együttműködés a főispán s e törvényhatósági bizottság között egy percre sem zavartatott meg, azt elsősorban az ő tapintatos, koncilians s mégis céltudatos irányításának, ingadozás nélküli működésének köszönhetjük.

De köszönhetjük egyuttal annak is, hogy ő főispáni méltóságában, mint e vármegye hű fia, dacára annak, hogy a kormány ellenőrző szerve volt, magát mégis meggyék főispánjainak legszebb tradícióhoz képest mindig e törvényhatósággal, annak érdekeivel s gondolatvilágával azonosította.

Ez az összhang bizonyította egyuttal azt a nagy és általános népszerűséget, melylyel volt főispánunk e megye közönségének legszelebb rétegeiben birt s mely az ő jó szíve, előzékeny, uri modora és közvetlen szeretetreméltósága révén vált osztaflyrészévé.

Kérem, hogy ezen érzelmekhez hozzájárulva, egyben kimondani méltóztassanak, hogy Botka Béla volt főispánunk közhasznu működéséért elismerést és köszönetet szavazzanak, sőt erről jegyzőkönyvileg értesítik. (Zajos éljenzés és taps.)

A választói jog.

Most Turoczvármegye és Udvarhelyvármegye átiratai kerültek sorra, amelyekben a két törvényhatóság az általános egyenlő és titkos választói jog ellen foglal állást s hasonló állásfoglalásra hívja föl Torontálvármegyét is.

Az állandó választmány azt javasolja, hogy a törvényhatóság most még ne foglaljon állást a választói jog kérdésében, hanem csak akkor, ha a kérdés érdemlegesen napirendre kerül.

Dr. Várady Imre ezzel szemben szükségesnek tartja, hogy a vármegye állást foglaljon s indítványozza, hogy a törvényhatóság az általános egyenlő és titkos választói jog érdekében irjon föl a törvényhozásához.

Baross János kijelenti, hogy ő ellensége az általános egyenlő és titkos választói jognak, mert az szerinte sehol sincs meg s az országra nézve káros. Különben is még ki kell forni itt a közvélemény felfogásának s pusztán jelszavakkal nem lehet dönteni a kérdésben. Csatlakozik az állandó választmány javaslatához.

Dr. Mikleá György azt feji ki, hogy a magyarság sokkal erősebb, semhogy félteni kel-

lene az általános választói jogtól. Várady indítványát fogadja el.

Tallian Béla szintén azon az állásponton van, hogy a választói jog kérdését nem lehet mint kortesjelszót kezelni, hanem azt alaposan meg kell fontolni. A törvényhatóság csak akkor foglalhat állást, ha a választói jog dolgában a szükséges adatok össze lesznek gyűjtve s ha a kérdés tisztán fog a közvélemény előtt állani és így érdemlegesen a napirendre kerül.

Még dr. Daniel Pál szólal föl röviden s azután a törvényhatóság nagy többsége az állandó választmány javaslatát fogadja el.

A T. H. É. V. igazgatósága.

Következett a Torontáli Helyiérdekű Vasut igazgatóságának megválasztása az 1911., 12. és 13. évekre. Titkos szavazás utján megválasztottak az igazgatóságba:

Jankó Ágoston (113 szav.), dr. Dellimanics Lajos (111), Botka Béla (106), Poroszkay Béla (108), Csekonic Endre gróf (106), Karácsonyi Jenő gróf (107), Babics József (108), Rónay Jenő (106), dr. Pap Géza (109).

Szavazatokat kaptak még: dr. Pollák Győző (7), dr. Stern Lázár (7), Weisz Izidor (6), dr. Löffler Armin (5), dr. Kardos Samu (4) és dr. Várady Imre (1).

A kulturegyesület s gelye.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület 5000 korona segélyt kért a vármegyétől nagyarányu kulturális munkásságának támogatására. A közgyűlés az állandó választmány javaslatára 4000 koronát szavazott meg a folyó évre az egyesületnek.

Egyéb ügyek.

Sürgősségi indítvány folytán tárgyalás alá vették Nagybecskerek város tűzrendészeti szabályzatának az ügyét, amelyet az állandó választmány jóváhagyásra ajánl.

Bielek Vilmos előadó ismerteti az ügyet, mire dr. Kardos Samu az állandó választmány javaslatát ellen szól, mert a szabályzatnál a város a közérdek ellen cselekedett.

Dr. Perisics Zoltán ezzel szemben azt hangoztatja, hogy a várost pusztán a közérdek vezette az ügyben.

Dr. Kardos Samu ismételtén a szabályzat ellen szól, majd szavazásra kerül a dolog s 33 szóval 7 ellen az állandó választmány javaslatát fogadja el a közgyűlés.

Vita volt még Nagyikinda város mezőrendőri szabályrendeletét is s Kardos Samu a szabályrendelet hatáiban hozott határozat feloldását s a régi állapot visszaállítását kéri.

Többek hozzászólása után a közgyűlés azonban az állandó választmány jóváhagyó javaslatát fogadja el.

A többi ügyek egy részét vita nélkül intézik el s miután e közben az idő már előrehaladt, a közgyűlés folytatását holnapra halasztják.

Választási mozgalmak Torontálban.

Nagybecskerek, április 5.

A vármegyében megindult választási mozgalmakról ma a következő jelentéseket kaptuk:

Apponyi a Délvidéken.

A politikai kortes utakban Justhékát követi a Délvidéken Apponyi Albert gróf is. A nagy politikai szaváló április 24-en indul délvidéki körutjára s először Torontálvármegyét vette célba. Zsombolyán fog először megjelenni, ahol részt vesz kedvelt hívének Hódy Gyulának április 24-én tartandó beszámolóján s természetesen nagyokat fog mesélni a függetlenségről, amelynek ő már annyi paron rettenthetetlen bajnoka volt.

Apponyi Zsombolyáról még az nap Grabác és Kiskomlós érintkezésével Lovrinba megy, ahol délután Baross János programbeszédet mond.

VEGYEN!

224-22.9

Harisnyákat, napernyőket, kalapvirágokat
nemkülönb minden egyéb
női tavaszi ruhákhoz való
diszitó cikkeket.

Benó Testvéreknel

ezelőtt Kokits A. F.
rövid- és játékszerkereskedés
Nagybecskerek.

A pillangóhoz. Alapított 1870-ben. Telefonszám 201.

SZABOTT
ÁRAK!

GOLDSCHMIDT LIPÓT NAGYBECSKEREK

FŐ-UTCA, („TURUL“ CIPÓRAKTÁR MELLETT, DAUN VASKERESKEDÉSEL SZEMBEN).

Allandóan nagy választék férfi-, fiu- és gyermek-öltönyökben, vízmentes körgallérok, felöltők és külön nadrágokban.

UJDONSÁG női, leányka-felöltők és gallérokban UJDONSÁG.

SZIGORUAN SZABOTT ÁR!

271-9.3

SZIGORUAN SZABOTT ÁR!

OLCSÓ
ÁRAK!

Este Temesvárra megy s innen visszautazik Budapestre.

A párdányi kerületből.

Magyarittelebe községben, mint onnan jelentik, a napokban jelent meg ifj. dr. Dániel Pál képviselőjelölt. Ez alkalommal összegyűlt az egész választókörzség. A választók nevében K. Krizbai János üdvözölte a képviselőjelöltet, bizalmát fejezte ki iránta és felkérte programbeszédjének elmondására. Dániel Pál erre kifejtette, hogy szívében viseli ez elhagyott magyar község érdekeit és minden lehetőséget el fog követni arra nézve, hogy annak felvirágoztatása elérhető legyen. Szívvel jövő beszéde igen nagy hatást tett s a választók lelkesen tömörülnek melléje.

Dr. Dániel Pál, a párdányi kerület képviselőjelöltje f. hó 3-án Ujjpécsett volt választói körében. Délben sikerült banket volt tiszteletére, melyen a választók nagyban tüntettek mellette s bizalmuknak, ragaszkodásuknak adtak kifejezést. Seeler János sikerült beszédben méltatta a jelölt érdemeit s biztosította, hogy Ujjpéc község választói miként a múltban, úgy a jövőben is zászlaját győzelemre fogják segíteni. Tudósítónk jelentése szerint Ujjpéc község választói egyhangulag ifj. dr. Dániel Pálra fogtak szavazni.

A szerb radikális jelöltek.

A radikális szerbek köréből jelentik, hogy most már a szerb radikális párt is sorakoztatja jelöltjeit a vármegye egyes választókerületeiben. Így Ózoron a radikálisok Musiczky Dömöt, Törökbecsén pedig Manojlovics Jánost léptetik föl, akiket mindkét kerületben a Justh-párt támogat.

Justhék Nagybecskereken.

Említettük már, hogy Justh Gyula délvidéki kortesutjában több pártbírával szombaton este Nagybecskerekre érkezik s részt fog venni a vasárnap délelőtti rendezendő függetlenségi párti népgyűlésen. A nagybecskereki és a torontálvármegyei függetlenségi párt ez alkalomból nagy port igyekszik fölverni s tegnap délután értekezletet is tartott a Rózsa kávéházban a fogadás dolgában. Az értekezleten elhatározták, hogy az érkező vendégeket a pályaudvarról este 8 órakor fáklyászenével kísérik a városba, másnap, vasárnap délelőtti 10 órakor pedig a Rózsa-szálló udvarában a helybeli szerb radikálisokkal együttes népgyűlést tartanak. A népgyűlésen Justh Gyula, a magyar nagyvezér, továbbá Tomics Jása, a szerb radikálisok nagyvezére, azonkívül még többen fognak szavazni.

Magyar gyermektanulmányi társaság Nagybecskereken.

— Dr. Nagy László előadása. —

A „Délmagyarországi tanító egyesület“ nagybecskereki körének kérésére a Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület lépéseket tett az iránt, hogy városunkban, illetve megyénkben a gyermektanulmányozás ügye iránt érdeklődést keltsen és a maga kebelében megalkotja a gyermektanulmányi szakosztályt. E célból felkérte a központból dr. Nagy Lászlót, a Gyermektanulmányi Társaság alelnökét, tartson előadást városunkban e fontos és ideális tárgyról. Nagy László tegnap a polg. és keresk. iskola nagytermében megtartotta előadását a gyermektanulmányozásról.

A kedvezőtlen idő dacára is szép számmal megjelent közönség sorában ott voltak: dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehegyi Ernő m. főjegyző, Grézlo János kir. tanfelügyelő, Alföldy Ede kir. törvényszéki elnök, Faur Kornél műszaki tanácsos, Balácsi József főgimn. igazgató, Knyaskó Lajos felső keresk. isk. igazgató, Junker János, Szatmáry Ödön törvényszéki bíró, Mencer Lipót az iskola-gyermekbarát-egylet elnöke, dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Steinitzer Géza bankigazgató, Baaden Károly, Bányai Jakab, Wégling István all. el. isk. igazgatók, dr. Kardos Samu, Farkas Geiza, Bobor Gyula, dr. Fialowski Béla, dr. Bahory Endre, dr. Heineremann Alajos, a főgimnázium, felsőkereskedelmi, polgári iskolák tanári kara, a tanítói kar, valamint szép számu hölgyközönség.

Az előadás előtt dr. Vinczehegyi Ernő, a Torontálmegyei Közművelődési Egylet igazgatója rövid bevezetésben tájékoztatta a megjelent közönséget az ügy állásáról és felkérte a tudós vendéget, tartsa meg előadását.

Dr. Nagy László hosszabban fejtegető, tudományos előadása bevezetésében örömeinek ad kifejezést azért, hogy a gyermektanulmányozás iránt sikerült Nagybecskereken is érdeklődést kelteni, amint hogy az érdeklődés Szolnokon, Aradon, Nagyváradon és Pécsen már meg is

van. Kifejtette a gyermektanulmányozás hódító erejének ókait, majd a gyermektanulmányozás feladatait.

Megmagyarázta továbbá a gyermektanulmányozás három módját: a megfigyelés, adatgyűjtés és a kísérletezés módszerét, melyet példákkal is megvilágított. Végül tüzi ki a speciálisan magyar gyermektanulmányozást, melyhez a közönség támogatását kéri.

Dr. Vinczehegyi Ernő, miután köszönetet mond a tudós előadásért, összefoglalja a Közművelődési Egylet álláspontját, mely szerint nem kívánatos külön fiókkör alakulása, hanem az egyesület a maga kebelében szakosztályt alakít, melynek élére Grézlo János kir. tanfelügyelőt kéri fel. A szakosztály működési körébe minden érdeklődő tartozhatik. A szervezést pedig akként indítja meg, hogy az egyes iskolák részéről felkér egyes pedagógusokat, kiket ez ügy érdekel, hogy a központ utasítása szerint dolgozzanak. A főgimnázium részéről Bárány Béla, a felső keresk. iskola részéről Dunai László, a polgári iskola részéről Török Ferenc tanárok, a központi állami elemi iskolából Büchler Hugó, az Eötvös-utcai iskolából Ferch Gizella, a németvárosi iskolából Szegfű Sándor tanítók, az ovodák részéről Szegfűné Gopsta Roza óvónő kéretnek fel a szakosztályba. Ezekon kívül az adatgyűjtés vezetésére Streitman Antal főgimn. tanár kéri fel. Az orvosok, a patronage-egyesület, a Messinger-intézet, a rom. kath. zárdaiskola és a gör. kel. felekezeti iskolák is fel fognak szólíttatni, nevezzenek ki egy-egy tagot e bizottsághoz.

A pécsi gyermektanulmányi társaság üdvözlő táviratot is küldött a nagybecskereki körnek és bő sikert kíván a munkásságára.

Itt említjük meg egyuttal, hogy Grézlo János kir. tanfelügyelő vasárnap tea-estélyt adott az illusztris előadó tiszteletére. Az estélyen Nagy Lászlón kívül jelen voltak dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehegyi Ernő m. főjegyző, Faur Kornél műszaki tanácsos, Knyaskó Lajos felső keresk. isk. igazgató és Somfai János szerkesztő. A háziasszonyi tisztet Grézlo János nagy szeretettelossággal látta el s a vendégek a késő esti órákig maradtak együtt a legjobb hangulatban.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggeli 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van. Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése)

Április 5.

Barométer súlydó, délután 138 órakor: 755 mm. Hőmérséklet: maximum 18,5 C, minimum 3,0. Csapadék: —. Felhőzet: Cu—St. 3. Szélirány és erősség: S. 2. Jólát a következő 24 órára: Knyhéb. Sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctig; csapadék reggeli 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— A főispán üdvözlése. Ma délelőtti küldöttség járt benn Kistorákról s tisztelettel dr. Dellimanics Lajos főispánnál, hogy őt főispánná történt kinevezése alkalmából üdvözlje. A küldöttség szónoka Kécsi Tivadar községi jegyző volt, aki a község elöljárósága nevében a következő beszédet intézte a főispánhoz:

Méltóságos főispán ur! Kistorák község szemmel látható, kézzel fogható bizonyítékát óhajtottá szolgálni örömeinek azon alkalomból, hogy mélt. személye iránt a kormány bizalma, a király kegye újból megnyilvánult. Így jutott osztályrészül nekem s a jelen levő küldöttségi tagoknak azon szerencse, hogy mélt. előtt Kistorák község üdvözlését tolmácsoljuk. Különböző

okok, de legkevésbé az egyéni meggyőződés hatása alatt eltértünk a megkezdett jó útról. Elszigeteltük magunkat azon faktorok elől, kik hivatalosan községünk felvirágoztatásán munkálkodni. Káros hatást minden lakos érzi s ez okozta a rossz álmainkból történt felébredést. Haladni akarunk. Célunk a község helyzetén javítani. Ez a cél lebegett szemünk előtt, mikor Nagytorák községgel együttesen elnyerendő heti vásár tartási jogot kérvényeztünk. Kérvényünk azonban még mindig elintézetlenül fekszik el a magas kormánynál. Felhasználjuk ezt az alkalmat s megkérjük mélt., hogy kedvező elintézéshez közrehatni kegyeskedjék. Előlegezve halás köszönetünket a kormány iránt s így mélt. mint képviselője iránt érzett bizalmunk s ragaszkodásunk kifejezése mellett kérjük továbbra is becses jóindulatát.

Dellimanics főispán a küldöttséget szívesen fogadta s köszönetet mondott az üdvözlésért.

— Kinevezés. A vármegye főispánja a mai közgyűlésen dr. Weitersehan József városi ügyvezető orvost, megyei főorvossá, Aubermann Miklós törökbecsei közig. gyako. okot pedig tb. szolgabíróvá nevezte ki.

— Esküvő. Pfeiffer József zombolyai máv. hivatalnok ma tartotta esküvőjét néhai Potyó Lajos volt nagybecskereki szállodás kedves és szeretetreméltó leányával, Emmával. A polgári esküvő délelőtti 11 órakor volt a nagybecskereki állami anyakönyvi hivatalban.

— A főgimnázium hangversenye. Rendkívül jól sikerült szép hangversenyt rendezett vasárnap este a nagybecskereki főgimnázium tanulói fúfúsa. A hangversenyt a kaszinó termeiben tartották meg, amelyek zsufolásig megteltek előkelő közönséggel, úgy, hogy a tágas nagyterem alig volt képes befogadni a nagyszámu publikumot, melynek soraiban ott láttuk az összes előkelőségeket, így dr. Dellimanics Lajos főispánt, Botka Bélát, dr. Vinczehegyi Ernő m. főjegyzőt, dr. Perisics Zoltán polgármestert. Alföldy Ede törvsz. elnököt, Grézlo János kir. tanfelügyelőt, Balácsi József főgimn. igazgatót, Nagy László budapesti tanítóképződei igazgatót, Knyaskó Lajos felsőkeresk. isk. igazgatót, Faur Kornél műszaki tanácsost, Ládai Kálmán, Láng Ferenc pénzügyi tanácsosokat. Krumenaker Ferenc számtanácsost, dr. Milos Aurél kincstári ügyészt, Kamenszky Örnagy és Szladikovszky századossal élén a tisztikart és még számos más előkelőséget. A hangversenyt Haydn C-dur szonátájával nyitották meg, melyet az intézet zenekara adott elő nagy tetszéssel, majd Láng Imre IV. o. t. hegedűn eljátszotta Tschaiikovszky „Chant sans paroles“-át és Mendelssohn „Tavaszi dala“-t, melyet Stagerschmidt Jenő VII. o. t. kísért zongorán. A közönség mindkettőjüket zajos tapsokkal tüntették ki. Ugyancsak nagy tetszést aratott az énekar is Kreutzer „A kaporna“ c. karénekével, majd Kiss Gyula ült a zongorához s nagy technikával és művészi izléssel eljátszotta Lisztnek „Venezia e Napoli“-ját. A közönség a szép zongorajátékot élvezettel hallgatta s viharos tapsokkal honorálta. Végül a „Csodaszarvas“-ból énekelt az énekar s ezzel az szép hangverseny véget ért. Szünóra után megkezdődött a tánc, mely a legvidámabb hangulatban kora reggelig tartott. A hangverseny kiváló sikeréért az erdem oroszlan része Búrget József főgimn. tanárt, a hangverseny bügő rendezőjét illeti meg, de dicsérettel kell e helyen megemlékeznünk még Ripka Imréről, az intézet jeles ének- és zenetanáráról is, aki az egyes számokat betanította s akinek így szintén nagy része van a sikerben.

— A tüzoltótestület közgyűlése. A nagybecskereki önk. tüzoltótestület folyó évi április hó 17-én délután 3 órakor az órtanyán rendezte évi közgyűlést tartja, amelyre a testület valamennyi pártoló és működő tagja hivatalos. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Két rendes és két póttagból álló jegyzőkönyvhitelítő bizottság választása. 2. A parancsnok évi jelentése. 3. Az 1909. évi számadás és az 1910. évi költségvetés. 4. A kebelbeli segélyegylet alapszabályainak kiegészítése. 5. Indítványok.

— Az oppova—torontálvásárhelyi vasút. Az oppova—torontálvásárhelyi vasút tervezési munkálataival az engedélyes Jagodics János megbízásából Fábian Lajos budapesti mérnök vállalkozó már elkészült és ezek alapján a közgazgatási bejárást már legközelebb eszközlik. A szóban forgó tizenhat kilométer hosszú vonalat, amely a titel—pancsova—temeskubini helyi érdekű vasút szárnyvonalát fogja képezni, Fábian mérnök építi ki.

— **A tiszármontesítő-társulat közgyűlése.** A nagybecskereki tiszármontesítő-társulat ma délelőtt tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését, melyről lapunk holnapi számában közlünk részletesebb tudósítást.

— **Szerenád.** A nagybecskereki szerb egyházközség teljes női és férfi kara szombaton este 8 órakor új elnökük, dr. Vaszits Endre ügyvéd Hunyady-utcában levő lakása előtt fényes lampionos szerenádöt adott szebbnél-szebb dalok énekeltével. Az ünnepelt meleg hangon megköszönte a váratlan ovációt, majd gazdagon megvendégelte az énekkar tagjait, kik a házi ur és nejeinek szokott szeretetreméltósága mellett a késő éjjeli órákig maradtak együtt.

— **Tüzek.** Veszedelmes tűz pusztított vasárnap délelőtt Nagybecskereken. A tűz a Hunyadi-utcában levő Potven-féle divatáru kereskedésben keletkezett délelőtt fél 11 óra tájban s pár perc után már az egész üzlethelyiség lángokban állott. A tüzoltóság nagy apparátussal vonult ki a veszedelem színhelyére, menteni azonban az üzletben felhalmozott árukból már nem lehetett semmit s a tüzoltóság minden figyelme és erőfeszítése oda irányult, hogy a nagy szélben a tűz ne terjedhessen tovább. A tűz nagyon veszélyeztette az egész házat, különösen dr. Iványinak a lakását, szerencsére azonban a tüzoltóknak sikerült azt megvédeni a lángok pusztításától. Az üzlethelyiségben persze minden odaeggett s a kár több ezer koronát tesz ki. A rendőrség a tűz keletkezésére vonatkozólag rögtön kihallgatta Potvent, eddig azonban még nem sikerült pontosan megállapítani azt, hogyan keletkezhetett a tűz. Potven elmondotta, hogy zárás előtt a gyorsforralón tojást főzött s valószínűleg tartja, hogy ebből keletkezett a tűz. A vizsgálat folyik.

Tegnap este fél 8 óra tájban a Melencei-utcában levő Kollarich-féle házban és ugyanakkor az osztrák-magyar bank épületében is kéménytűz keletkezett, amelyet azonban a gyorsan kivonult tüzoltóság hamarosan eloltott.

— **Uj politikai napilap a fővárosban.** Március 30-án új napilap indult meg Budapesten „Világ” címmel, a szabadkőművesek kiadásában és szerkesztésében, a szabadkőműves-eszmék és elvek (fővilágosodás, emberszeretet, haladás, műveltség, jótékonyosság stb.) terjesztése és a konkrét közéleti célok (általános, titkos, egyenlő választójog; szekularizáció; felekezeten kívüli közoktatás; progresszív adórendszer) kivívása érdekében. A lap emellett erősen hazafias, magyar szelleműnek ígérkezik, amit összeegyeztethetőnek tart a legfelsőbb liberalizmussal s ezt a vezetőik egyénisége látszik garantálni, akik eddig is ilyen irányban működtek. A lap felelős szerkesztője Yartin József s az eddig megjelent három szám gondos szerkesztéséről és magas színvonalról tesz tanúságot.

Színház.

Színházi hetiműsor.

Szerdán: »A görög rabszolga.« (Operette.)
Csütörtökön: »A kuruzsló.« (Színműjelenet.)
Pénteken: »Jack, a senki.« (Vígjátékjelenet.)
Szombaton: »Trenk báró.« (Operettjelenet.)
Vasárnap délután: »A dollárkirálynő.« (Operette.) — Este: »Trenk báró.«

Két bemutató.

— Öt előadás. —

A közbeeső kettős ünnep folytán öt színházi előadásról kell egyszerre beszámolnunk, köztük két bemutatóról.

Luxemburg grófja.

Az ujdonságok egyike Lehár új operettje, „Luxemburg grófja”, amelyet szombaton este mutatott be nálunk Polgár színtársulata. Lehár új operettje nem az egykori friss, tüzes Lehár-muzsika, de bővelkedik fülbemászó melódiákban. Van egy nagy előnye ennek az operettnek, hogy szövegkönyve érdekes, mulatságos. Willner és Bodansky librettója nem mese. Nem egyebet vittek a színpadra, mint Joakim porosz herceg és Sulzer színésznő házasságát, amely valóságos operett volt. A porosz herceg tudvaleg jó pénzért, a szó-szoros értelmében fölbérelte báró Liebenberget, a bécsi magisztrátus egy kifizetési hivatalnokát, hogy vezesse oltár elé Sulzer kasszonyt, de nyomban alá is iratta vele a válókeresetet és az elvált, „bárónét” aztán feleségül vette Joakim herceg. Ez a témája a szövegkönyvnek, természetesen mások a nevek, valamint hogy az operettben a harmadik felvonásban az orosz herceg lemond Didieről és az énekesnő s a gróf egymáséi lesznek.

Az első felvonás zenéje a legsikerültebb, a második felvonás romantikus, patétikus és szentimentális operett-dráma, amelynek leghatásosabb a fináéja. Lehár mindvégig poétikus. Van több zeneszáma, amelyeket már mindenféle énekelnek. Azután cseh polkák, párisi kankánok, angol groteszk táncok, osztrák katonai indulók, magyar csárdások kergetőznek és egy pompás táncduett, (Gimbelem-gombolom) a clouja ennek az operettnek.

Polgár színtársulata színes, eleven előadásban mutatta be az ujdonságot s az előadók egytől-egyik jól játszottak. Kaposi Józsa (Didier) briliáns énekével ezúttal is elragadta a közönséget, Mezei Margit kitűnő Juliette volt és minden tekintetben érvényesítette szubrett-kvalitásait. Solymosi Sándor Bazilovics herceg szerepében igazi kabinetlakitást nyújtott s örömmel látjuk a fiatal művész állandó fejlődését. A címszerepben Toronyi Gyula szép énekével és kifogastalan játékaival egyaránt tetszést keltett s hasonlóképpen igen jó volt Nagy Pál is mint Brissard festő, valamint Kokozov grófnő epizód szerepében H. Lévai Berta. Egyáltalán az egész előadás jól rendezett, összevágó és gördülőkény volt s úgy a kar, mint a zenekar feladatuk magasztán állottak. A színházat zsufolásig megtöltő közönség egész este viharos tetszéssel kísérte az előadást s az előadónak is bőven juttatott elismerésből.

Az operettet vasárnap este megismélték, ismét zsufolt ház mellett és hasonló meleg sikerrel.

Liliom.

A másik ujdonság, amit a színtársulat tegnap este mutatott be, Molnár Ferencnek „Liliom”-ja volt. A pesti „jassz”-ok világából való a Liliom históriája. Színpadi műfaját maga a szerző sem határozza meg s legendának nevezi el, hogy szabadon csaponghasson benne a poéta. Szabadságával él is bőven s merész széles vonásokkal rajzolja meg a csirkefogók, cselédek és az ugynevezett alsó néprétegek életét hol realiztikusan, hol a költő idealizálásával. A nagy drámai vonások elaprozódnak benne s nem kapunk egységes drámát, hanem csak drámai részleteket. Szociálélektani rajznak lehetne nevezni leginkább a darabot és sok erkölcsi és érzésszerű finomságot hoz föl az író a mélységből, ahol a sötétben ezek a finomságok nem látszanak.

A különösség, amit Molnár így a közönség elé vet, mindenütt zavarba hozta a közönséget. Hol drámai hangulat fekszi meg a nézőt, hol a nevelő ideget ingerlik meg a drámai motívumok is. Mindenkinek tetszett, de jórészt értelmetlenül nézték az emberek s nevettek ott, ahol a szomorúság és tragédia szele suhant végig a színpadon.

Az előadás nálunk igazán kielégíthetett mindenkit. Liliomot Polgár Károly játszotta nagy finomsággal és poétikus melegséggel. Itt-ott kissé megágyított a kemény vonásokat s így némileg puhává tette a cinikus pesti csirkefogót, de egészeben kiválóan művészi alakítást nyújtott. Kitűnő volt Mezei Margit. A kisasszony sokoldalúsága igazán meglepő. Olyan jellemző és igaz volt a cselédleány szerepében, hogy alakítása akármelyik elsőrangú drámai művésznőnek is díszere válhatna. Drámai erejű és finom alakítást nyújtott Haraszi Vilma is, aki ma már valóban a társulat legjava tagja. Kissé karrirozva, de pompás rajzzal adta Remete Ficsurt. Hasonlóképpen jó volt H. Lévai Berta Muskátné szerepében, Niczkyné mint Hollunderné s a többi kisebb szerepekben Tihanyi, Gózon és Vajda.

A közönség tetszéssel kísérte az előadást, de, mint mondtuk, jórészt értelmetlenül nézte a színpadon történőket. Az előadók játékkal, azonban mind szívéhez férték a közönségnek s s zajosan tapsolta őket. A színház ezúttal is tele volt.

Vasárnap délután a „Titkos csók”, és az „Elvált asszony” ment, ugyancsak zsufolt házak előtt.

* **Taifun.** A színházban ma este Lengyel Menyhért legújabb darabját, a „Taifun”-t mutatják be, mely külföldi színpadokon is nagy sikert aratott már. A darabban fel fog lépni Abelovszky Margit is, a budapesti Vigszínház tagja, aki a darabban Kerner Ilona szerepét fogja játszani. A kiváló színházi este iránt a közönség részéről rendkívül nagy az érdeklődés.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó
vizek királya, bór- és dús
lithion-tartalmú ásványvíz.

Igazgató: Budapest, IV. Ferenz József-rakpart 22.
Külföldi: EPERJES.

Kapható Nagybecskereken: Ros'a Béla,
Fendler József fűszerkereskedésben,
továbbá minden jobbírű fűszerkereskedésben.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, április 5. (A „Torontál” ered. távirata) A választásokra való előkészületek mellett leginkább a választói jog kérdése foglalkoztatja most a közvéleményt. Az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett impozáns nagygyűlés volt vasárnap Budapesten, de ezenkívül a kormány körében is kezd kialakulni az álláspont a választói jog kérdésében. Nagy-jelentőségű dolog, hogy Székely Ferenc igazságügyminiszter, a kinek a választói reformról szóló törvény megalkotásában bizonyára jelentős szerepe lesz, Szombat-helyen vasárnap tartott programbeszédében az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett foglalt állást. Ugyancsak nyilatkozott a kőbányai munkapárt vasárnapi alakuló gyűlésén Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter is a választói jogról, de ő már csak Tisza álláspontján van s a választói jogot inkább csak az ipari munkásságra terjesztené ki általánosan. Egyebekben teljes erővel folynak mindenütt az országban a választási előkészületek s a jelöltek mind nagyobb tömegekben vonulnak fel a küzdelemre.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, április 5. (A „Torontál” eredeti táv.) K. H. Héderváry Károly gróf miniszterelnök csütörtökön, vagy pénteken utazik Bécsbe a királyhoz, amely alkalommal hír szerint előterjesztést tesz a választások elrendelésére s az új országgyűlés egybehívására nézve.

Minisztertanács.

Budapest, április 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kormány tagjai holnap délelőtt miniszteri tanácskozást tartanak, amelyen foglalkozni fognak azokkal az előterjesztésekkel, amelyeket a miniszterelnök a legközelebbi audiencián tesz a királynak.

A horvát miniszter.

Budapest, április 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszéltek, horvát miniszterre legközelebb Rakodza Pált, a zágrábi hétszemélyes tábla elnökét fogják kinevezni.

Justhék kortesutja.

Budapest, április 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Justh Gyula több párt-hívével tegnap Kossuthfalván járt s ott tömörítette a választókat a Justh-párt köré. Justh természetesen beszédet is mondott, amelyben ismert álláspontjáról szónokolt. Justhék innen most a délvidékre jönnek.

A választások.

Budapest, április 5. (A „Torontál” ered. távirata.) Politikai körökben beszéltek, hogy a választásokat május első napjaiban fogják kiírni, miután a kormányt még egész áprilisban lekötik a választásokra való előkészületek, nevezetesen a választások szervezése s a jelölteknek a megfelelő kerületekbe való beosztása. A munkapárt végrehajtó bizottságához érkezett jelentések szerint az országból csupa kedvező hír érkezik s a kormány többsége már ma is milyenre eddig kilátás volt.

Jenő főherceg Budapesten.

Budapest, április 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jenő főherceg tegnap Budapestre érkezett. A főhercegnél ma látogatást tett K. H. Héderváry Károly gróf miniszterelnök, de a főherceget nem találta otthon s így csak névjegyet adta le.

A szerb király konstantinápolyi utja.

Budapest, április 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint Péter szerb király ott állandóan élénk ovációban részesül. A szultán a kíséretében levő minisztereknek magas kitüntéseket adományozott. A király különben ma este elutazik Konstantinápolyból.

Egy urlovas balesete.

Budapest, április 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Czárán Zoltánnak, a kitűnő urlovasnak vasárnapi balesete Alagon általános részvétet kelt minden körben. Czárán állapotában javulás mutatkozik, de az orvosok még mindig életveszélyesnek mondják sérülését.

Határidő-üzenet.

Buza (áprilisra)	27-08 — —
Buza (májusra)	26-82 — —
Buza (októberre)	22-24 — —
Rozs (áprilisra)	17-22 — —
Zab (áprilisra)	14-52 — —
Tengeri májusra)	12-10 — —

Felölös szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

Házhely eladás.

**A Mercy-utcában
levő házhelyem eladó.**

Bővebbet

ALMÁSY ÉS SZEPESSY
könyvkereskedésében.

289—1.1

**Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.**

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5-50 óra
Szegedről: (motoros) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibanárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motoros) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibanárra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

18 éves csinos szőke leány

(pékemester egyetlen leánya) 400.000 korona vagyonnal, kissé túlságosan fejlett testalkatú, óhajt mielőbb férjhez menni tisztességes jellemű fiatalemberhez. Csakis komoly ajánlkozók kapnak választ. **L. Sohlesinger, Berlin, 18.**
262—4.2

Meghívó.

A Sorger-féle Königsdorf-Albrechtsdorf-és Giselenhaini védgátat építő és földmivelő részvénytársaság 1910. évi április 26-án d. u. 4 órakor tartja a Nagybecskereki Takaré- és Előleg-egylet, mint R.-t. helyiségében ide

rendes közgyűlését.**Tárgysorozat.**

1. Két jegyzőkönyvhitelítő kirendelése.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1909. évi zármérleg megállapítása és a felmentvény megadása.

Ezen közgyűlésre van szerencsénk a t. c. részvényeseket az alapszabályok 11. és 12 §-aira való figyelmeztetéssel és azzal meghívni, hogy a részvények a Nagybecskereki Takaré- és Előleg-egylet, mint R.-t.-nál teendők le.

Nagybecskerek, 1910. évi április 2.

Dr. Pollák Győző,
jogtanácsos

Franz J. László,
vezérigazgató.

Megjegyzés. 11. §. A közgyűlésen, mely Nagybecskereken tartandó, a részvényes minden egyes egész részvénye után egy szavazattal bír, a hányadrészvények szavazattal nem bírnak; 25-nél több szavazatot azonban senki sem gyakorolhat. A részvények három nappal a közgyűlés előtt térítvény mellett az igazgatóság által a közgyűlési meghívóban megjelölt helybeli pénztárat pénzáránál teendők le.

12. §. A tanácskozási és szavazati jog a közgyűlésen személyesen, vagy írásbelileg meghatározott cselekvőképességgel gyakorolható. Nők férjeik, kiskorúak és gondnokoltak törvényes képviselőik, erkölcsi testületek, társulatok, egyletek vagy nyilvános intézetek elöljáróik, cégek jogosított képviselőik által gyakorolják a jogokat.

283—1.1

Hirdetmény.

A Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet bevezette

s e célból egy kiváló életbiztosító társasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát **1 koronás heti részletek** fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is fizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 (Egyezer) koronát kézhez kapja.

Amennyiben azonban betevő már az első részlet befizetése után elhalálozna, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.

Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, úgy

betétjét kamatos kamataival bármikor kézhez kapja.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az összeg, melyet az országban ilyképen jegyeztek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság.